

Využívání půdy je klíčovým prediktorem druhové bohatosti na Pyrenejském poloostrově

Jedním z ústředních cílů v ekologii je vysvětlování prostorových vzorců druhové bohatosti. Bylo nalezeno několik vysvětlujících faktorů včetně dostupnosti energie, biotopové rozdílnosti, velikosti území, evoluční historie a geometrického omezení, které určují fyziografické a fyziologické hranice. Změna ve využívání půdy má na některé z těchto faktorů přímý dopad, a to na biotopovou rozdílnost i na velikost území a je hlavním přímým hnacím mechanismem pro ztrátu biologické rozmanitosti a změn v terestrických systémech. Svoji roli sehrálav průběhu minulého století v regionálním i globálním měřítku. Cílem této studie bylo určit další významné prediktory charakterizující druhovou bohatost vedle hlavního využívaného prediktoru - velikosti území. Pozornost byla zaměřena zejména na to, jak využívání půdy ovlivňuje druhovou bohatost.

Využitelné výstupy:

- Studovanou oblastí byl Pyrenejský poloostrov. Byla získána data z publikovaných atlasů rozšíření 182 druhů obratlovců: 87 pěvců, 64 plazů a 31 obojživelníků. Tyto taxony byly vybrány vzhledem k dostupnosti vysoce kvalitních údajů o jejich rozšíření na studovaném území. Mořské a sladkovodní druhy byly vyloučeny.
- Testován byl vztah mezi druhovou bohatostí a biotopovou rozdílností ve dvou prostorových rozlišeních (tj. 10 x 10km a 50 x 50km). Byl hodnocen relativní význam proměnných ve využívání půdy, klimatických proměnných a topografických proměnných. Vztah mezi biotopovou rozdílností a druhovou bohatostí se lišil mezi taxony a prostorovým rozlišením.
- U všech taxonů byl při velikosti rozlišení 10 x 10km zjištěn pozitivní vztah, ale jen pěvci reagovali na velikost rozlišení 50 x 50km. Výsledky naznačují, že vliv využívání půdy na druhovou bohatost přesahuje rámec lokálního měřítko a přetrvává i ve větším prostorovém měřítku.
- Spolupůsobení vlivů klimatických změn a změn ve využívání půdy může mít na biologickou rozmanitost větší dopad než jejich jednotlivé efekty. Druhová bohatost obojživelníků a plazů vykazovala pozitivní závislost na množství srážek a naopak negativní závislost na ročním rozsahu teplot a nadmořské výšce. Pěvci vykazovali pozitivní závislost na nadmořské výšce, negativní na průměrném indexu záření, průměrné teplotě a ročním rozsahu teplot. Všechny taxonomické skupiny vykazovaly pozitivní závislost k původním habitatům a negativní k hospodářsky využívaným stanovištím. Ptáci otevřené krajiny vykazovali vyšší adaptabilitu k jiným než preferovaným habitatům. Také ptáci zemědělské krajiny byli tolerantní k jiným habitatům. Naopak lesní ptáci vykazovali k ostatním habitatům mnohem menší toleranci.
- Druhová bohatost se na Pyrenejském poloostrově liší mezi taxonomickými skupinami. Oblasti s větším počtem druhů obojživelníků jsou soustředěny v západní části Pyrenejského poloostrova, ve střední části pohoří a po celém Katalánsku. Oblasti s vysokou druhovou bohatostí plazů se nacházejí především v jižním Španělsku, v centrální části Pyrenejského poloostrova a po celém Katalánsku. Druhová bohatost pěvců se zvyšuje od jihu k severu a zdá se být spojena zejména s horskými oblastmi.
- Článek poskytl důkaz o vhodnosti zahrnutí parametru využívání půdy a také parametrů klimatických a topografických při vyhodnocování druhové bohatosti na lokalitách.

Grafické přílohy: [obr.1.png](#) [1]

 [obr.2.png](#) [2]

 [obr.3.png](#) [3]

 [obr.4.png](#) [4]

 [obr.5.png](#) [5]

Zdroj: Martins I. S., Proença V., Pereira H. M.: The unusual suspect: Land use is a key predictor of biodiversity patterns in the Iberian Peninsula. Acta Oecologica (2014) 61, 41-50.

Zadal: Eva Ježková

URL zdroje: <http://www.forumochranyprirody.cz/vyuzivani-pudy-je-klicovym-prediktorem-druhove-bohatosti-na-pyrenejskem-poloostrove>

Odkazy:

[1] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/obr.1_7.png

[2] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/obr.2_6.png

[3] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/obr.3_5.png

[4] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/obr.4_5.png

[5] http://www.forumochranyprirody.cz/sites/default/files/obr.5_6.png